

Länstyrelsen
Norrbotten

YTTRANDE

1 (3)

Datum
2020-03-04

Diarienummer
402-2067-2020

Kiruna kommun

981 85 Kiruna

Förslag till detaljplan för Gruvstadspark 2, etapp 5, kyrkan 11 mfl, kyrka m.m., Kiruna kommun

Kommunens dnr 2019-01011

Handlingar daterade 2020-01-20 för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900)

Planförslaget

Kiruna kommun har upprättat ett förslag till detaljplan i syfte att möjliggöra för gruvverksamheten att utvidgas till att omfatta en stor del av Kiruna tätort. Det aktuella planområdet som utgör etapp 5 av Gruvstadspark 2, omfattar Kiruna kyrka, den s.k. Kyrkoskogen där Hjalmar Lundbohms grav finns, krematoriet med minneslund och kolumbarium. Därutöver ingår i planområdet ett flerbostadshus, församlingshemmet och en bensinmack. Planområdets storlek är ca 7 ha.

Planförslaget innebär att nuvarande markanvändning ändras till industriområde. Avsikten är att omvandlingen skall ske succesivt, via en s.k. gruvstadspark. Gruvstadsparken kommer att fungera som en buffertzona i gränsområdet mellan staden och gruvan.

Den markanvändning som idag pågår inom planområdet kommer att kunna fortsätta trots att området planläggs som industrimark, tills dess att avveckling måste ske p.g.a. markdeformationernas utbredning. Det innebär att byggnader och övrig miljö, underhålls så att området fortsatt kan bibehålla sin funktion fram till dess att avveckling (flytt) blir aktuell.

Planområdet berörs av fyra äldre detaljplaner. Den gällande markanvändningen är i huvudsak allmänt ändamål (kyrka m.m.).

Planområdet berörs av riksintresse för fyndigheter av ämnen eller material och av riksintresse för kulturmiljövård. Kyrkan är ett kyrkligt kulturminne.

Planprogram har upprättats för hela Gruvstadspark 2. Länstyrelsen har yttrat sig över detta 2015-07-23, samt om behovsbedömning 2019-07-29 avseende nu aktuellt planområde. En miljökonsekvensbeskrivning, MKB bifogas till planhandlingarna.

Länsstyrelsens synpunkter

Kulturmiljö

Det nu aktuella gruvstadsparksområdet omfattar en central del av Kirunas värdefulla kulturmiljöer med kyrkan, klockstapeln och parkområdet. Därutöver finns inom området byggnaden Vagntipparen 4 som är en av Kirunas äldsta byggnader. Frågan om hanteringen av riksintressets värden och övriga principfrågor har hanterats i samråd med Länsstyrelsen. Såväl kyrkan, klockstapeln och Vagntipparen 4 kommer att flyttas till Kiruna nya centrum enligt tidplan.

I planbeskrivningen finns en bild över utvecklingsplaneområdet dit bl.a. kyrkan ska flyttas. Länsstyrelsen noterar att den bilden inte är helt aktuell, t.ex. är kyrkan felvänd och kvartersindelningen ändrad.

På sidan under rubriken Riksintresse kulturmiljövård kommenteras endast skydd enligt PBL, här bör också framgå att kyrka med kyrkotomt, klockstapel och columbarium har skydd enligt Kulturmiljölagens 4 kap och att länsstyrelsens tillstånd krävs för ändringar. Länsstyrelsen anser även att det finns anledning att problematisera mer kring de etiska frågorna avseende minneslundan som är en begravningsplats.

Såväl planhandling som MKB-dokumentet betonar noggrann dokumentation av kyrkan och klockstapeln, samt hela kyrkomiljön. Kiruna kyrka är redan ovanligt väldokumenterad och har en gedigen monografi som även behandlar miljö, klockstapeln, krematoriet med columbarium och minneslund. Länsstyrelsen anser att det är av större vikt att noggrant utreda hur byggnaderna kan flyttas med minsta möjliga åverkan. Gedigna utredningar av byggnadsteknik, statik m.m. kommer krävas inför Länsstyrelsens beslut om flytt och är i nuläget viktigare än dokumentationer.

I MKB sägs att planerad flytt av kyrka och klockstapel bör ske så att skador på mark o miljö minimeras. Det är naturligtvis önskvärt men i en prioriteringssituation måste byggnaderna sättas i första hand.

Naturmiljö

Länsstyrelsen konstaterar att MKB:n innehåller många förslag på åtgärder för att upprätthålla förutsättningar för naturvärdena som finns inom området. Kommunen bör redogöra för vilka åtgärder som ska genomföras, hur och när i tiden. Det är viktigt att grönytefaktorn i staden inte minskar i och med samhällsomvandlingen och det bör även finnas mål för vilka ekosystemtjänster som ska levereras av grönyterna. Det bör även mer tydligt framgå hur stenvallen ska flyttas till nytt område så att de naturvärden som den hyser har störst möjlighet att överleva. När i tiden som stenvallen flyttas är också avgörande för om och hur de fågelarter som använder stenvallen kan påverkas. MKB:n rekommenderar även att den hävdgynnande floran i fjällbjörkskogen bör skötas på ett visst sätt. Det bör tydliggöras att så sker. Utifrån att naturvärden går förlorade bör ett resonemang föras kring möjligheten att kompensera ekologiskt för detta.

Förorenad mark

Som också framgår i MKB (*Förslag till åtgärder i senare skede*) är det viktigt att ansvaret för att följa upp förorenade områden tydliggörs för att säkerställa att potentiella föroreningar undersöks och vid behov efterbehandlas innan rivning.

Länsstyrelsen
Norrbotten

YTTRANDE

Datum
2020-03-04

Diarienummer
402-2067-2020

3 (3)

Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inte några invändningar mot planförslaget som skulle kunna leda till att beslutet att anta detaljplanen behöver prövas enligt bestämmelserna i 11 kap. 10 § plan- och bygglagen.

Samråd

Samråd har hållits med Länsstyrelsens enheter för miljöskydd och naturmiljö samt med enheten för samhällsskydd.

De som deltagit i yttrandet

Beslut till yttrandet har fattats av enhetschef Willy Sundling med Inger Krekula som föredragande.